

ОБОБЩЕНИЕ

На становищата на БДЧР и на независимия експерт инж. Карл Петков относно целесъобразността от изграждане на МВЕЦ под створа на стената на язовир "Тича"

От изготвените становища може да се извлече следното заключение:

Двете становища са единодушни по въпроса за минимален завирен обем в язовира, под който не бива да се разрешават за ползване води за енергодобив, за да може да се гарантират водни маси за приоритетните ползватели на вода. За да не се подложи на риск водоснабдяването на 190 хил. жители и за да има осигурени водни маси за напояване, в случай на последователни две сушави години (т.е. с 90% обезпеченост на оттока), необходимия минимален завирен обем е оценен на 250-260 млн. м³.

Не може да се пренебрегне отложения обем наноси през 35-те години на експлоатация. В становището на БДЧР при извършените изчисления не е взето в предвид отнетия обем от завирения, зает от отложените дънни наноси, които са запълнили част от Мъртвия обем и наносите, които се отлагат в плитчините по цялата периферия на езерото. Тъй като не са извършвани измервания (БДЧР препоръчва да се извършат такива и да се изготви нова зависимост между кота водно ниво и обем), по извършени допълнителни изчисления и съпоставки, обема на наносите след 35 годишна експлоатация може да се приеме около 15-20млн.м³. Това означава, че завирения обем на язовира не е 311.8 млн. м³, а по-малко. След извършване на измерване на наносите ще се установи завирения обем на язовира след 35 годишна експлоатация. Такива замервания е необходимо да се извършват периодично (на 5 год.) и да се преоценява завирения обем на язовира.

Водни маси за енергодобив могат да се ползват при източване за осигуряване на свободен обем, с цел предпазване от заливане по терасата на реката след язовира. За МВЕЦ „Моста“ ще могат да се ползват водни маси при източване на количества по-големи или равни на 2,5м³/сек. и по-малки или равни на 5м³/сек., поради технологичните изисквания на турбините. Това автоматично означава, че няма да може да се ползват само водните маси за екологични нужди, тъй като те са с дебит 0,300м³/сек. Няма да се ползват и пълния обем водни маси при източване с дебит по-голям от 5м³/сек. Освен това МВЕЦ е проектирана така, че не може да ползва и водните обеми иззети за напояване.

В предвид тенденцията за глобално затопляне, възможността от поредица от повече две сухи години, тенденцията за увеличаване необходимостта от напояване, все повече намаляване на завирения обем, вследствие увеличаване на обема на наносите, увеличаване обема на изпаренията и филтрацията; възможността за ползване на водни маси за енергодобив се оценява максимум до 25-28 млн.м³.

Двете становища са изготвени от професионалисти, независимо един от друг и са достигнали до почти еднакви изводи. Малките разлики се дължат на това, че в анализа на водостопанския баланс на язовира от екипа на БДЧР не се взема в предвид обема на наноси (поради липса на замерване); бъдещите разходи са взети като константни величини (без да се взема в предвид тенденцията на увеличаване на разходната част и прогресивно намаляване на завирения обем); технологичните особености на турбините на МВЕЦ (Q_{мин.} и Q_{макс.}).

В двете оценки се стига до извода, че средномногогодишно би могло да се ползва вода за енергодобив в обеми максимум до 28-29 млн.м³, което е около 40% от максимално разрешенния обем за водоползване за МВЕЦ.

Заклучението е, че изграждането на МВЕЦ при такъв режим на водоползване ще е нерентабилен. Оставяме на инвеститора да прецени, дали желае да инвестира в неефективно начинание.